

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121251895
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6121251895.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v právnej veci starostlivosti o maloletú Z. U., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom ako matka, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny H. H., dieťa navrhovateľa N. U., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom S. I. XX, adresa pre doručovanie písomností H. H., U. R. Y. XXXX/XX a odporkyne K. U., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom S. I. XX, o úpravu rodičovských práv a povinností v konaní o rozvod manželstva, na odvolanie otca maloletej proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38P/24/2021-117 zo dňa 23. 04. 2021, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil otcovi prispievať na výživu maloletej Z. U., nar. XX. XX. XXXX sumou 180,- EUR mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc od právoplatnosti rozhodnutia (výrok II.), **p o t v r d z u j e .**
- II. Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo navrhovateľa N. U., nar. XX. XX. XXXX a odporkyne K. U., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, ktoré bolo uzavreté dňa 01. 07. 2006 v obci D. a je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu obce D. vo zv. 1, ročník XXXX na strane XX pod por. č. 3 (I. výrok), schválil rodičovskú dohodu, ktorou na čas po rozvode zveril maloletú Z. U., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matke, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach a styk otca s maloletou Z. U., nar. XX. XX. XXXX neupravil (II. výrok). Otcovi uložil povinnosť od právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletej Z. U., nar. XX. XX. XXXX sumou 180,- EUR mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (III. výrok).

2. Súd prvej inštancie konal o návrhu na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom Z. U., nar. XX. XX. XXXX a D. U., nar. XX. XX. XXXX, ktorá v priebehu konania nadobudla plnoletosť a preto bolo konanie v časti týkajúcej starostlivosti o D. U. zastavené (výrok IV.).

3.1. Navrhovateľ N. U. (ďalej tiež otec) navrhol zveriť deti do osobnej starostlivosti matke a súčasne navrhol, aby bol zaviazaný prispievať na výživu každej z maloletých dcér sumou 100 EUR mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca. S dcérami chce byť v pravidelnom kontakte a predpokladal, že na úprave styku sa vedia s matkou detí dohodnúť aj s prihliadnutím na to, že pracuje a zdržuje sa v Českej republike, kde býva v prenájme v jednoizbovom byte spolu s bratom. V návrhu otec uvádzal svoj čistý mesačný príjem cca 1.400 EUR. Na pojednávaní uviedol, že na výživnom pre

deti matke neprispieval a platil len (uhrádzal splátky dlhu) za hypotéku. Jeho čistý príjem bol 35.000 - 36.000 CZK, platil nájomné 6.000 CZK, stravu 3.000 CZK, pôžičku 6.500 CZK, sporenie 1.000 CZK. Na Slovensku spláca hypotéku v sume 367 EUR a dlh v Sociálnej poisťovni 20 EUR. Mesačné výdavky otca predstavujú sumu cca 1.197 EUR. Otec je vlastníkom polovice domu v I..

3.2. Odporkyňa K. U. (ďalej tiež matka) s rozvodom manželstva súhlasila a súhlasila tiež so zverením maloletých dcér do svojej osobnej starostlivosti. Navrhla uložiť otcovi vyživovaciu povinnosť na staršiu dcéru v sume 250 EUR a na mladšiu dcéru Z. v sume 200 EUR mesačne. Uviedla, že navrhovateľ v októbri 2019 odišiel úplne zo spoločnej domácnosti, vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom si neplnil a od decembra 2020 neposlal nič. Matka bola odkázaná na finančnú pomoc od vlastnej matky. Matka pracovala ako predavačka, s čistým príjmom 600 EUR. Vzhľadom na svoje zdravotné problémy môže pracovať len v kratších 7,5 hod. zmenách. Plní si vyživovaciu povinnosť aj k staršej dcére. Matka je spoluvlastníčkou polovice rodinného domu v I. a podľa evidencie dopravného inšpektorátu vlastnila automobil tov. zn. Škoda Octavia, (skriňová dodávka). Uviedla výdavky na bývanie, stravu a potreby detí a v domácnosti (bod 6. odôvodnenia). Matka vlastní spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach v kat. úz H. (okres W.).

3.3. I. Z. navštevovala 7. ročník základnej školy a folklórny krúžok. Matka vyčíslila jej výdavky v sume 396,50 EUR, vtom výdavky súvisiace s bývaním a stravovaním 205 EUR a osobné výdavky maloletej 191,50 EUR (bod 34. odôvodnenia).

4.1. Okresný súd manželstvo navrhovateľa a odporkyne rozviedol, pretože vzťahy medzi manželmi sú vážne a trvalo narušené a nemožno očakávať obnovu manželského spolužitia, manželia sú citovo odcudzení.

4.2. S rozvodom manželstva je spojené rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoде. Ku dňu vyhlásenia rozsudku mali rodičia v starostlivosti maloletej dcéry Z.. Pokiaľ ide o zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti matky uzavreli rodičia rodičovskú dohodu a nežiadali upraviť styk otca s maloletou.

5. Pokiaľ ide o stanovenie vyživovacej povinnosti otca v peniazoch, okresný súd poukázal na príjmy a výdavky otca, ktoré musí mesačne vynakladať a vyvodil, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletej Z. sumou 180 EUR mesačne. Otec dosahoval v roku 2020 čistý príjem priemerne vo výške 35.176,75 CZK (1.360,96 EUR). Matka poberala do 11/2020 dávku v nezamestnanosti. Vo februári 2021 mala čistú mzdu 189,13 EUR. Hoci matka preukázala, že mesačné výdavky na maloletú boli v sume 400 EUR, uložil otcovi vyživovaciu povinnosť v sume nižšej ako je polovica výdavkov na maloletú, lebo prihliadol na to, že otec má ešte vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére. Okresný súd vzal do úvahy výdavky otca na zabezpečenie jeho nevyhnutých potrieb a výdavky, ktoré vzhľadom na ich účel neboli nevyhnutné, pretože plnenie vyživovacej povinnosti každého z rodičov má prednosť pred uspokojovaním vlastných potrieb rodiča. Na strane oprávnených výdavkov otca okresný súd zohľadnil, že rodičia maloletej Z. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi polovice rodinného domu v kat. úz. S. I., ktorý je evidovaný na LV č. XXX a otec platí hypotéku 367 EUR mesačne na dom, v ktorom býva matka s oboma dcérami.

6. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 23, § 24, § 62, § 75 ods. 1 Zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 52 CMP.

7.1. Proti výroku rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o výške vyživovacej povinnosti, podal v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie otec maloletej Z., ktorý namietal, že okresný súd nedostatočne vyhodnotil jeho mesačné výdavky a tvrdil, že vyživovacia povinnosť uložená okresným súdom presahuje jeho možnosti. Súd neprihliadol k jeho zvýšeným nákladom, ktoré sú spojené s jeho bývaním a cestovaním zo SR do miesta výkonu práce a naopak. Navrhol, aby mu bola uložená vyživovacia povinnosť v sume 150 EUR mesačne.

7.2.1. V replike na vyjadrenie matky k odvolaniu poukázal na to, že počas trvania manželstva platil hypotéku na kúpu domu a pôžičku na rekonštrukciu nehnuteľnosti, ďalej platil kúrenie a pred tromi rokmi zobral hypotéku na opravu strechy. Splácanie úverov znáša zo svojho príjmu, ktoré výdavky boli a sú vynaložené na uspokojenie potrieb bývania dcér a bývalej manželky. Ak by riadne nesplácal hypotéku, banka by siahla na nehnuteľnosť, čo by mohli viesť k ohrozeniu a strate bývania matky a detí. Aj splácaním úverov si plní vyživovaciu povinnosť voči deťom. Ďalej uviedol, že v prípade majetkového vysporiadania s odporkyňou (matkou maloletej), ktorá prevezme splácanie úverov, môže presmerovať časť vyživovacej povinnosti na zvýšenie výšky výživného.

7.2.2. Otec tiež poukázal na to, že sám nemohol z dôvodu vlastných dlhov požiadať banku o úver a predmetné záväzky, ktoré spláca, sú písané na jeho brata, ktorého celá táto situácia zaťažuje. Poprel tvrdenie matky, že má priateľku, a pokiaľ tomu tak v minulosti bolo, neboli spolu na žiadnych pobytoch ani nevedol nákladný život. Svoje príjmy a výdavky uviedol v konaní na okresnom súde. Výdavky na bývanie v C. sa mu zvýšili zo 6.000 CZK na 10.000 CZK o čom pripojil zmluvu o podnájme na dobu 14. 06. 2021 do 14. 06. 2022. Výdavky na maloletú a ďalšie výdavky, ktoré uvádzala matka, považuje za účelovo nadhodnotené, pretože presahujú jej príjem.

8.1. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že nesúhlasí s tvrdeniami otca, že nie je schopný platiť výživné 180 EUR mesačne, keď súčasne nemá problém platiť pobyty v rôznych ubytovacích zariadeniach pre seba a svoju priateľku. Na Slovensko často necestuje, lebo so svojou priateľkou žije a pracuje v Českej republike.

8.2 V replike na repliku otca matka uviedla, že uviedla reálne výdavky. Jej príjem je 600 EUR, ale matka jej pravidelne prispieva 400 EUR mesačne. Zopakovala, že otec od novembra 2020 žiadne peniaze na výživné neposlal. Vyjadrila sa k výdavkom otca tak, že ním uvádzané výdavky na hypotéku sú refinancovaním pôvodného úveru. Pôvodne mali splatiť už len 18.978 EUR, ale úver navýšili na cca 71.400 EUR. V tom období sa polovica domu prepísala jeho bratovi darovacou zmluvou, ktorý má tento úver na seba. V úverovej zmluve je výška splátky 261 EUR a teda nižšia, ako uvádzal otec.

9. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol a v replike zopakoval, že maloletá v čase rozhodnutia súdu mala 13 rokov, je žiačkou druhého stupňa základnej školy, má školské a mimoškolské aktivity. Zdôraznil, že výchovu a výživu zabezpečuje v celom rozsahu matka maloletej, otec sa na výživnom a výdavkoch dieťaťa ničím nepodieľal, žije celoročne mimo územia Slovenskej republiky. Finančnú stránku matka zabezpečuje sama a s príspevom najbližšej rodiny. Príjem matky je 600 EUR mesačne a príjem otca 1.400 EUR, preto je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné v sume 180 EUR.

10. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj obsah súdneho spisu v zmysle § 62, § 65 - § 67 CMP a zistil, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe dostatočne a správne zisteného skutkového stavu, ktorý okresný súd správne právne posúdil a svoje úvahy a rozhodnutie náležite a v potrebnom rozsahu odôvodnil. Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o výživnom (výrok III.) potvrdil v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP, pretože v tejto časti bolo rozhodnutie vydané na základe skutkového stavu, ktorý okresný súd správne právne posúdil a v potrebnom rozsahu odôvodnil.

11. Podľa § 24 ods. 1 zák. č.36/2005 Z. z. o rodine, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods.2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Odvolanie otca nebolo dôvodné. Otec v odvolaní spochybňoval odôvodnené výdavky na maloletú, ktoré uviedla matka a na ktoré súd prihladol. Tieto výdavky okresný súd špecifikoval v bode 34. odôvodnenia rozsudku. Otec ich správnosť v odvolaní okrem všeobecného vyjadrenia konkrétnymi tvrdeniami nespochybnil. Otec maloletej sa na uspokojovaní jej potrieb ani osobne ani finančne nepodieľal. Nežije s maloletou v spoločnej domácnosti preto neuviedol, ako by mali byť inak, optimálnejšie nastavené výdavky na výživné, pokrývajúce zabezpečenie odôvodnených potrieb na maloletú. Okresný súd považoval výdavky matky súvisiace s plnením vyživovacej povinnosti k maloletej za preukázané a odôvodnené a otec tieto zistenia súdu v odvolaní ničím nespochybnil.

13.1. Otec zdôrazňoval, že sa na plnení vyživovacej povinnosti doteraz nepodieľal peňažnou sumou, ale splácaním úveru a zveľadením bývania v rodinnom dome v S. I. č. XX, finančne v minulosti aj teraz zabezpečuje bývanie matky aj detí. Takéto úvahy otca nie sú v súlade s právnou úpravou uvedenou v § 62 ods. 1, ods. 5 Zákona o rodine. Zabezpečenie výdavkov na bývanie maloletej tvorí len jednu zložku celého komplexu výdavkov, ktoré majú byť kryté výživným od povinného rodiča. Otec v odvolaní nepreukázal, že by mal súd stanoviť o 30 EUR nižšie výživné, resp. inak v prospech otca prehodnotiť výšku jeho vyživovacej povinnosti.

13.2. Okresný súd v potrebnom rozsahu prihladol na to, že otec si splácaním úveru plní aj vyživovaciu povinnosť, keď uviedol, že tým zabezpečuje uspokojovanie potrieb súvisiacich s bývaním maloletej. Na strane oprávnených výdavkov otca okresný súd zohľadnil, že rodičia maloletej Z. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi polovice rodinného domu, v ktorom býva matka s oboma dcérami. Otec v replike na vyjadrenie matky nedôvodne podmieňuje plnenie určenej vyživovacej povinnosti tým, aby matka prevzala úhradu splátok hypotéky. Pre posúdenie vyživovacej povinnosti každého z rodičov takéto tvrdenie otca nemá význam, lebo sa týka výlučne majetkovo právnych vzťahov rodičov, pričom výživné na maloleté dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

14. Ani otcom tvrdené zvýšenie výdavkov na jeho bývanie v Prahe nie je dôvodom na zmenu rozhodnutia okresného súdu. Okresný súd správne vychádzal zo zistenia a porovnania príjmu oboch rodičov, kedy príjem matky bol preukázaný v sume neprevyšujúcej 600 EUR a priemerný príjem otca bol v tom istom čase vo výške 1.356 EUR. Podľa potvrdenia zamestnávateľa otca, ten je v Českej republike zamestnaný u toho istého zamestnávateľa od 01. 06. 2015 v hlavnom pracovnom pomere na dobu neurčitú. Príjem otca v súčasnosti prevyšuje dvojnásobok príjmu matky. Pokiaľ sa výdavky otca v cudzine zvyšujú, je sám povinný optimalizovať svoje výdavky tak, aby bol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť. Navyše, otec na pojednávaní uviedol, že v Prahe býval spolu s bratom, a pokiaľ tomu tak bude aj v budúcnosti, majú sa na výdavkoch za bývanie obaja podieľať.

15. Odvolací súd považuje za vecne správne rozhodnutie okresného súdu vo výroku, ktorým otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletú Z., nar. XX. XX. XXXX sumou 180,- EUR vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej od právoplatnosti rozhodnutia. Na zvyšujúce sa výdavky otca ako povinného rodiča, odvolací súd nemal dôvod prihladnúť, pretože odôvodnené výživné určené súdom na potreby maloletého dieťaťa má prednosť. Maloletá navštevuje druhý stupeň základnej školy a je predpoklad, že výdavky na zabezpečenie odôvodnených potrieb dieťaťa sa budú zvyšovať. Otec je povinný vynaložiť primerané úsilie na zadováženie si príjmov tak, aby určené výživné bol schopný včas a riadne plniť.

16. Rozsudok okresného súdu vo výroku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť uplynutím lehoty na podanie odvolania a rovnako aj rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode v časti, v ktorej súd schválil rodičovskú dohodu o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky a neupravil styku otca s maloletou (výroky I. a II.) V tejto časti rozsudok okresného súdu nebol napadnutý odvolaním a zostáva nedotknutý.

17. Rozhodnutie o tom, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania je odôvodnené podľa § 52 CMP

18. Rozhodnutie bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000 €, zastaviť výplatu rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho tomu, komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods.3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).